

Bemærkninger til forslaget

Almindelige bemærkninger**1. Indledning**

Dette forslag skal ses i sammenhæng med det samtidig fremsatte forslag til Inatsisartutlov om orlov i forbindelse med graviditet, fødsel og adoption.

Et af hovedformålene med forslag til Inatsisartutlov om orlov i forbindelse med graviditet, fødsel og adoption er, at indføre en barselsfond for det private arbejdsmarked.

Nærværende forslag om ændring af landstingslov om arbejdsmarkedsafgift skal medvirke til at sikre finansieringen af en barselsfond for det private arbejdsmarked.

En barselsfond for det private arbejdsmarked skal sikre:

- bedre ligestilling på arbejdsmarkedet, så kvinder i den fødedygtige alder ikke fravælges på arbejdsmarkedet,
- at børnefamilier har et rimeligt forsørgelsesgrundlag under orlov, og
- større levedygtighed, økonomisk stabilitet og konkurrencekraft for grønlandske virksomheder.

Barselsfonden for det private arbejdsmarked vil være en solidarisk udligningsfond, der sikrer, at udgifter til løn under barsel fordeles mere ligeligt blandt alle private arbejdsgivere. Private arbejdsgivere, der afholder udgifter til løn under barsel m.v., vil kunne få en del af disse udgifter refunderet af barselsfonden.

Barselsfondens udgifter finansieres, dels af et årligt indskud fra Selvstyret, svarende til den nuværende udgift til barselsdagpenge for privatansatte inklusive udgifterne til forlængelsen af forældreorloven med 4 uger, dels af en øremærket forhøjelse af arbejdsmarkedsafgiften. En forhøjelse af arbejdsmarkedsafgiften vil ikke omfatte kommunerne og selvstyret da disse ikke vil modtage refusion fra barselsfonden for det private arbejdsmarked.

Da barselsfondens indtægter og udgifter set over en periode på få år skal udligne hinanden forventes der at blive behov for at foretage løbende justeringer af satsen. Der lægges derfor op til at denne del af arbejdsmarkedsafgiften fastsættes på de årlige finanslove.

Der henvises herudover til forslag til Inatsisartutlov om orlov i forbindelse med graviditet, fødsel og adoption for en nærmere beskrivelse af barselsfonden for det private arbejdsmarked.

Siden seneste ændring af landstingslov om arbejdsmarkedsafgift er der indført nye regler om opsparinger i pensionsøjemed i landstingslov om indkomstskat. Efter gældende regler ses der bort fra indbetalinger til pensionsordninger omfattet af §§ 39 og 40 i landstingslov om indkomstskat ved opgørelsen af arbejdsmarkedsafgiften. Det må anses for rimeligt at sidestille indbetalinger til opsparinger i pensionsøjemed med indbetalinger til andre fradragsberettigede pensionsordninger.

2. Hovedpunkter i forslaget

Med forslaget udvides den nuværende undtagelse for indbetalinger til pensionsordninger omfattet af §§ 39 og 40 i landstingslov om indkomstskat til også at gælde for indbetalinger til opsparinger i pensionsøjemed omfattet af § 47 b, stk. 6.

Det foreslås, at der indføres en afgift af lønsummen til dækning af omkostningerne ved en barselsfond på det private arbejdsmarked. Afgiftspligten omfatter ikke kommunerne eller Grønlands Selvstyre. Alle andre, som er pligtige til at svare arbejdsmarkedsafgift, vil således skulle indbetale afgift til denne barselsfond. Afgiftsgrundlaget vil være lønsummen således som denne er fastlagt i § 2, stk. 2-4.

Afgiftssatsen fastsættes på de årlige finanslove. Det er hensigten at afgiften løbende skal tilpasses så den dækker barselsfondens omkostninger til etablering, administration, drift, evaluering, revision, kontrol m.v. Bl.a. som følge af udsving i antallet af fødsler vil det ikke være muligt at fastsætte satser, som præcist svarer til omkostningerne år for år. Særligt i etableringsfasen forventes satsen fastsat lidt over det forventede forbrug, idet det kan være hensigtsmæssigt at opbygge en mindre stødpude til håndtering af uforudsete stigninger i fødselstallet. Det er dog ikke hensigten, at fonden skal råde over en egentlig formue. Vurderes en stødepude at blive for stor, kan denne f.eks. reduceres ved at nedsætte afgiftssatsen og bevillingerne til fonden på finansloven.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov	
<i>Gældende formulering</i>	<i>Lovforslaget</i>
	§ 1
	I landstingslov nr. 10 af 2. november 2006 om arbejdsmarkedsafgift, som senest ændret ved Inatsisartutlov nr. 11 af 3. juni 2015, foretages følgende ændringer:
§ 2. - - - <i>Stk. 4.</i> Ved opgørelsen af lønsummen efter stk. 2 medregnes ikke beløb, der af	1. <i>§ 2, stk. 4,</i> affattes således: ” <i>Stk. 4.</i> Ved opgørelsen af lønsummen efter stk. 2 og 3 medregnes ikke beløb, der af arbejdsgiveren indbetales til ordninger som nævnt i § 39, § 40 og § 47 b, stk. 6, i landstingslov om indkomstskat.”

<p>arbejdsgiveren indbetales til ordninger som nævnt i § 39 og § 40 i landstingslov om indkomstskat.</p>	
	<p>2. Efter § 2 indsættes før overskriften: ” § 2 a. Til dækning af omkostningerne ved etablering, administration, drift, evaluering, revision, kontrol m.v. af en barselsfond for det private arbejdsmarked, svares en afgift af lønsummen, jf. § 2, stk. 2-4. Afgiftens størrelse fastsættes hvert år i Inatsisartuts finanslov. <i>Stk. 2.</i> Kommunerne og Grønlands Selvstyre skal ikke svare afgift efter stk. 1.”</p>
	<p style="text-align: center;">§ 2</p> <p>Inatsisartutloven træder i kraft 1. december 2020 og finder anvendelse i forhold til løn og andet afgiftspligtigt vederlag udbetalt den 1. december 2020 eller senere.</p>

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Barselsfonden for det private arbejdsmarkeds udgifter vil blive finansieret dels af et årligt indskud fra Selvstyret, svarende til den nuværende udgift til barselsdagpenge for privatansatte, inklusiv de 4 ugers forlængelse af forældreorloven samt udgiften til de 2 ugers forlængelse af graviditetsorloven, dels af en forhøjet arbejdsmarkedsafgift for det private arbejdsmarked.

Arbejdsgiverbidragets størrelse vil afhænge af flere variable faktorer, herunder fødselstallet, hvor længe lønmodtagerne tager orlov, og hvilken løn de får i perioden. Herudover viser tendenser fra andre lande, at etablering af en barselsfond ofte vil betyde, at flere lønmodtagere vil gøre brug af deres ret til orlov end det har været tilfældet hidtil. Det er dog ikke muligt at vurdere om dette forslag vil have samme effekt og i så fald i hvilket omfang. På samme måde er det ikke muligt at vurdere, hvor mange kvinder, der vil gøre brug af den forlængede orlov før fødslen.

Ved etableringen af barselsfonden forventes erhvervslivet at blive pålagt at indbetale et arbejdsgiverbidrag på ca. 2 promille af lønsummen, svarende til i omegnen af 19 mio. kr. Bidragets størrelse vil blive fastsat på finansloven så det kan justeres år for år under hensyn til de udgifter som Barselsfonden forventes at skulle afholde.

Det skønnes herudover, at Selvstyret og kommunerne årligt skal indskyde omkring 21,8 mio. kr. i barselsfonden.

Det skønnes, at ændringerne af Skattestyrelsens IT-systemer vil resultere i en engangsudgift på ikke over 1 mio. kr. Senere udgifter til ændring af IT-systemer vil blive afholdt inden for Skattestyrelsens egen ramme. Private arbejdsgiveres bidrag til den private barselsfond vil blive opkrævet som en forøgelse af arbejdsmarkedsbidraget. Forslaget forventes derfor kun at have mindre administrative konsekvenser for Skattestyrelsen.

Det kan ikke på nuværende tidspunkt opgøres præcist, hvor store barselsfondens administrative udgifter vil være. Der vil dog være udgifter til driften af fonden, herunder til personaleressourcer, lokaler, IT-redskaber, informations og vejledningsvirksomhed, hjemmeside m.m. Udgifterne hertil dækkes inden for de midler, den private barselsfond har til rådighed.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Ved etableringen af barselsfonden forventes erhvervslivet at blive pålagt at indbetale et arbejdsgiverbidrag på ca. 2 promille af lønsummen, svarende til i omegnen af 19 mio. kr.

Virksomheder, hvor få ansatte gør brug af retten til barsels- og forældreorlov, vil med forslaget skulle bidrage til dækning af udgifter i virksomheder, hvor mange ansatte gør brug af retten til barsels- og forældreorlov.

Erhvervslivet vil få en beskeden merudgift samlet set. Lønmodtagere har på nuværende tidspunkt kun ret til barselsdagpenge på 91,76 kr. i timen. Med forslaget vil disse få udbetalt som minimum 80 pct. af deres oprindelige løn under orloven. En lønmodtager med en løn på 120 kr. i timen vil således få en løn, der som minimum ligger 4 kr. over den nuværende barselsdagpengetakst pr. time. Denne merudgift dækkes af arbejdsgivernes bidrag. Da arbejdsgiveren ikke bliver forpligtet til at udbetale en højere løn end maksimumssatsen, vil merudgiften være beskeden.

Forslaget vil medføre administrative konsekvenser forbundet med ansøgning og håndtering af refusion fra barselsfonden. De nærmere regler om formkrav til ansøgning vil blive fastsat i en bekendtgørelse, og det vil her blive prioriteret, at ansøgningsprocessen holdes så simpel som muligt, så de administrative konsekvenser for erhvervslivet holdes på et minimum.

Der vil ikke være administrative konsekvenser forbundet med betaling af arbejdsgiverens bidrag til barselsfonden, da dette vil ske på samme måde, som de nuværende opkrævninger efter landstingslov om arbejdsmarkedsafgift.

5. Konsekvenser for miljø, natur og folkesundhed

Det vurderes ikke, at forslaget vil have konsekvenser for miljø, natur eller folkesundhed.

6. Konsekvenser for borgerne

Det vurderes, at forslaget vil have en væsentlig betydning for ligestillingen mellem mænd og kvinder på arbejdsmarkedet. Etableringen af en barselsfond for det private arbejdsmarked forventes at medføre, at kvinder ikke fremover vil blive fravalgt på arbejdsmarkedet på grund af, at de er i den fødedygtige alder.

Samtidig vil forsørgelsesgrundlaget for familier, der afholder orlov i forbindelse med graviditet og barsel blive forbedret.

7. Andre væsentlige konsekvenser

Forslaget forventes ikke at have andre væsentlige konsekvenser.

8. Høring af myndigheder og organisationer m.v.

Forslaget har i perioden 27. november til 8. januar 2020 været i høring hos følgende høringsparter:

Formandens Departement, Departementet for Natur, Miljø og Forskning, Departementet for Boliger og Infrastruktur, Departementet for Udenrigsanliggender, Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug, Departementet for Sundhed, Departementet for Sociale Anliggender og Justitsområdet, Departementet for Erhverv, Arbejdsmarked, Handel og Energi, Råstofdepartementet, Departementet for Uddannelse, Kultur og Kirke, Avannaata kommunia, Qeqertalik Kommunia, Qeqqata Kommunia, Kommuneqarfik Sermersooq, Kommune Kujalleq, aua@nanoq.gl, info@humanrights.gl, NALI@nali.gl, Institut for Menneskerettigheder, Børnerettighedsinstitutionen MIO, fgb@fgb.dk, solsvig@unicef.dk, "mibb@mibb.gl, Allaffik@sorlak.gl, Officiel post til Tilioq, info@autisme.gl, Kattuffikutoqqaat@gmail.com, angajoqqaatigiit@gmail.com, neriuffik@gnet.gl, knipk1981@gmail.com, sugisaq@gmail.com, Pissassarfik, krk@krk.gl, Info Transparency, Grønlands Erhverv, SIK, imak, niisipmut@gmail.com, aknuuk@ak.gl, "info@npk.gl, ASG, Formanden for PK, KNAPK, sps@sava.gl, grl-politi@politi.dk, krfo@krfo.gl, post.rig@domstol.gl, ps@nuna-law.gl, Rigsombudsmanden i Grønland, Moderniseringsstyrelsen DK, Kanunupe, Inooqat, niik@niik.gl, isi@isi.gl, uuta-j@live.dk, kontakt@ppk.gl, illersuisuuneq@gmail.com.

Der er modtaget høringssvar fra:

Råstofdepartementet, Politiet i Grønland, MIO, Avannaata Kommunia, Qeqqata Kommunia, Retten i Grønland, ASG, Institut for Menneskerettigheder, GE, IMAK og Kommuneqarfik Sermersooq.

GE tilslutter sig forslaget og finder, at det i beskrivelsen af forslagets økonomiske konsekvenser bør medtages, at kommunerne vil få en besparelse på administration af barselsdagpenge på 8-10 årsværk. Besparelsen bør tilføres fonden, hvorfor GE vurderer, at en

afgiftsforhøjelse på 2 promille vil være for høj. Det vil vise sig, når der er gået 1-2 år, om der er overskud i fonden, hvilket i så fald vil betyde, at bidraget til barselsfonden kan nedsættes.

Kommunerne anvender i dag ca. 7 årsværk til sagsbehandling relateret til udbetaling af barselsdagpenge. Heraf anses ca. 3 årsværk at medgå til behandling af sager vedrørende privatansatte. Tilskuddet til kommunerne vil blive reduceret med værdien af disse årsværk.

Besparelsen forventes at medgå til finansiering af selvstyrets merudgifter til bl.a. tilsyn og administration i forhold til fonden.

Øvrige høringsparter havde ikke bemærkninger til forslaget.

Bemærkninger til forslagens enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Forslaget medfører, at bestemmelsen udvides til også at undtage opsparinger i pensionsøjemed, som nævnt i § 47 b, stk. 6, i landstingslov om indkomstskat, fra at indgå ved opgørelsen af afgiftsgrundlaget.

Til nr. 2

Det foreslås, at der indføres en afgift af lønsummen til dækning af omkostningerne ved etablering, administration, drift, evaluering, revision, kontrol m.v. af en barselsfond på det private arbejdsmarked. M.v. dækker i denne sammenhæng over relevante omkostninger, som f.eks. rejseudgifter og lignende, som ikke afholdes som led i drift, kontrol, revision o.l. af fonden. Oplistingen er således ikke udtømmende, men det er kun omkostninger som har direkte sammenhæng med de opgaver fonden udfører, som kan henføres under bestemmelsen.

Afgiftsgrundlaget vil være lønsummen således som denne er fastlagt i lovens § 2, stk. 2-4.

Afgiftspligten omfatter ikke kommunerne eller Grønlands Selvstyre. Fritaget for at betale afgift til barselsfonden for det private arbejdsmarked er således alle kommunernes og selvstyrets forvaltninger, departementer, institutioner m.v., hvis budgetter er optaget på de kommunale årsbudgetter eller på Grønlands Selvstyres finanslov. Desuden gælder det virksomheder, særlige fonde, selvejende institutioner m.v. i det omfang, disses budgetter er optaget på de kommunale årsbudgetter eller på Grønlands Selvstyres finanslov på lige fod med forvaltninger og departementers budgetter. Eksempelvis skal nettostyrede virksomheder som Nukissiorfiit ikke svare afgift til barselsfonden.

Alle andre som er pligtige til at svare arbejdsmarkedsafgift, vil derimod skulle indbetale afgift til fonden.

Til § 2

Det foreslås, at Inatsisartutloven skal træde i kraft den 1. juli 2021 og have virkning for løn og andet afgiftspligtigt vederlag udbetalt fra denne dato eller senere.